

РЕЦЕНЗИЯ

На дисертацията на Фабиан Родолфо Акоста Санчес

На тема: ИНКОРПОРАТИВНАТА ИКОНОМИКА: ДЕМОКРАЦИЯ, ВОЙНА И
ОЛИГАРХИЯ

за получаване на образователна и научна степен „доктор по философия“

От проф. д.с.н. Георги Найденов

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № РД38-292/17.072020 г. на Ректора на Софийски Университет „Св.Кл. Охридски“.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра Философия.

Фабиан Акоста Санчес е зачислен като докторант към катедра „Философия“ при ФФ на Софийски университет със заповед на Ректора на Софийски Университет „Св.Кл. Охридски“ № ЗД 20 – 874/ 18.07.2007 г. и допуснат до публична защита по предложение на катедрата със заповед № РД 20-416/22.02.2012 .

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Текстът на дисертационният труд е с обем 172 стр. Заедно с библиографията - 181 страници. Състои се от въвеждаща част, две главни части, две отклонения, три scholius и библиография. Библиографията съдържа 104 заглавия на български, руски, английски, френски, италиански, португалски и испански езици.

3. Дисертабилна ли е темата и какви са целите на автора?

Темата – „Инкорпоративната икономика: демокрация, война и олигархия“ е несъмнено дисертабилна. Каквато и да е икономика, разгледана през призмата на демокрацията, войната и олигархията, дава възможност за широк кръг от изследвания.

Целите на изследването не са експлицирани. Но за тях можем да съдим от високите претенции, които авторът поставя сам пред себе си. Във Въведението той пише – „За дадена политическа активност трябва да се обобщава, тоест да се философства, по съвсем различен начин от досегашните. Тази активност се проявява ясно в многообразни дейности на съпротива - въпреки че най-често в нея отсъства совата на Минерва, т.е. не присъства самата философия.“ Ясно е, че основна цел е нов философски подход към изследване на „съпротивата“ в условията на „инкорпоративна икономика. Доколко тази цел е реализирана ще посоча по нататък.

4. Какви теми са разгледани в дисертацията?

Доколкото дисертацията не е написана по установените образци, аз също ще си позволя малки отклонения от образците при рецензирането. Имам предвид, че освен критичните бележки в края на рецензията, ще си позволя да правя бележки и по време на изложение на тезите на дисертанта.

а) Във въстъпителната част са разгледани темите за битието на войната, прагматиката на войната и олигархията. Доколкото войната и олигархията са два от трите разреза, през които трябва да бъде разгледана „инкорпоративната икономика“ и „съпротивата“, е уместно от методологическа гледна точка разглеждането на тези теми в началото на дисертацията. Прочем, макар и да не е формулиран в заглавието и не е оформен като отделен параграф, тук докторантът разглежда и проблемът за демокрацията. Така че тази част на дисертацията на практика е нейната методологична част. Странно е защо не е оформена като отделна глава? И като тематика, и като обем, тя реално е отделна, въвеждаща методологическа глава.

Докторантът в съзвучие с цитирани от него автори, разглежда съвременната война като – „...вътрешна война с ниска интензивност, като битка срещу жени и млади хора, срещу бедните и изключените, срещу чужденци и мигранти, срещу метиси и индианци, срещу чернокожите, ромите и нехристияните.“(Стр. 5)

Несъмнено такава „вътрешна война“ съществува. Но нима не съществуват между-държавни войни? Съществуват! Постоянно, и в широк периметър. Докторантът от една страна постоянно се възмущава от колониализма, а от друга страна, игнорира бруталните, по същество „неоколониални“ войни на американския англосаксонски и американския еврейски елити към суверенни държави в Европа, Азия и Африка. Освен

това, наричайки с термина „война“ насилието на управляващите класи срещу различни слоеве на населението, защо игнорира междукласовите „войни“? Въпреки, че в определението на войната няма нищо за междудържавните войни, впоследствие докторантът признава тяхното наличие. На 16 стр. той отбелязва: „През модерността топологията на такъв вид война, която разбираме само като живия сблъсък на войски, на въоръжени хора, се развива във военното поле на международните отношения или националните държави.“

Относно олигархията докторантът пише – „Новото олигархично общество днес прониква в най-интимната тъкан на човека чрез двете си най-значителни фигури: 1) като елитно-бюрократични форми на владение и 2) богаташка власт, изграждайки система на пълен контрол и регулация над живота.“ (Стр. 26) Той обстойно разглежда възгледите на Платон и Аристотел за олигархията, на Моска, Парето и много други. Разглежда различни класификации на видовете олигархия от класически и съвременни автори. Жалко е, че не е разгледал особеностите на олигархията в Латинска Америка! Още по жалко е, че не е казал нищо за олигархията в Колумбия, където е роден, живее и работи!

б) Първа част е озаглавена „Инкорпоративната икономика“. Тя се състои от три раздела – „Живото тяло / политическите страсти“, „Чувствителни формации“ и „Първо отклонение - Колониализъм, постоксидентализъм и политика“. В първите два раздела се разглеждат различни аспекти на „тялото“. В началото, като се прочете съдържанието на тази част, е странно защо се разглежда „тялото“, а не инкорпоративната икономика, каквато е темата на самата дисертация и заглавието на тази част. Но започвайки да четеш, виждаш, че докторантът има намерение да разглежда човешката дейност. На 53 стр. докторантът казва – „Въпросът за тялото, т.е. за човешката дейност, представена като метаболитна телесност, но въобразена в планетарен/корпоративен мащаб, е това, което се нарича „инкорпоративна икономика“ (Economía incorporativa). Чудиш се, защо човешката дейност се нарича „тяло“. Чудиш се, защо **цялата** човешка дейност се нарича „инкорпоративна икономика“. Чудиш се защо трябва да се разглежда цялата човешка дейност, а не икономическата дейност, след като заглавието е „инкорпоративна икономика“. Чудиш се за реалната човешка дейност ли става дума, или за някаква „въобразена“ дейност. И си казваш, хайде да продължа нататък, все пак става дума за човешка дейност. Но, уви, оказва се, че не става дума за човешка дейност, а за „тяло“. Какво е това „тяло“? „Не се касае за тялото в неговата завършена,

индивидуално-човешка, единна форма, като “тяло-индивид”, т.е. за това тяло, което “притежавам” като “частната собственост на Аз-а”. Става дума за наситени и сложни телесни формации, за истински корпоративни машини, изкристализирани възлови точки на психична и колективна индивидуализация (individuación).“ Какви са тези „тела“ ми е непонятно. Може би става дума за институции? И то при капиталистическия начин на производство!? Но защо институциите се наричат „тяло“? И само за икономическите ли институции става дума или за всички институции? Съвършено непонятен е обектът на изследване.

Добре известно е, че икономиката бива натурална и пазарна. Пазарната икономика, от своя страна се развива в две основни форми – просто стоково производство и разширено капиталистическо възпроизводство. От своя страна, в своето развитие, капиталистическият начин на производство стига етап, в който в световната икономика започват да доминират международните корпорации. Които винаги, обаче имат своята национална основа. Какъв е този техен специфичен вид, който докторантът нарича „инкорпоративна икономика“ ми е непонятно.

в) Втората част на изследването се нарича – „Политическата продукция“. Тя се състои от два раздела - "Телесната функция" на политическата икономия“ и „Второ отклонение“.

В първият раздел най-сетне става дума за икономика. Но не за реалната икономика, а за изследването ѝ от науката „политическа икономия“. Нямам представа, доколко докторантът е изучавал класиците на политическата икономия. Той предпочита да представя техните възгледи, чрез писаното за тях от Фуко. Като цяло този раздел представлява преразказ на възгледите на Фуко за икономическата наука. Лошото е, че докторантът използва български превод на Фуко, който е изцяло в рамките на лениновия терминологичен апарат. Вместо понятието **ценност** и производните му, докторантът използва термина **стойност** и производните му. Тази подмяна на термините е въведена от Ленин и е важен момент във формиране на болшевишката идеология. Лично аз дълбоко уважавам Ленин, като историческа личност и идеолог на буржоазните революции през ХХ век. Несъмнено създадената от него болшевишка идеология изиграва значителна положителна роля в утвърждаването на капиталистическия начин на производство в Европа, Азия, Африка и Латинска Америка. Но понастоящем реактивирането на лениновата парадигма играе отрицателна

роля. Отрицателна е и ролята на продължаващото използване в икономическата наука на създадения от него терминологичен апарат. За съжаление, в България само трима учени в момента работим извън терминологията, създадена от Ленин – моя милост, проф. Николай Неновски и доц. Татяна Нецева- Порчева. Така че няма нищо чудно в това, че докторантът използва лениновия терминологичен апарат.

Вторият раздел няма заглавие. На практика в него се преразказват възгледите на Клосовски за еротичната наслада. Цитира се понякога и Маркс.

5. Критични бележки

1. Структурата на дисертацията е различна от общоприетата структура – въведение, три глави и заключение. Струва ми се, че докторантът е можел да положи усилия в това отношение. Общоприетата структура не е задължителна, но е желателна.
2. Липсват фиксирани – цел, задачи, обект и предмет на изследването. Липсва също теза или работна хипотеза. Липсват методи и ограничения на изследването.
3. Основните понятия в дисертацията не са точно определени. За тях се разказва есеистично. Изобщо цялата дисертация има характер на есеистика, а не на научно изследване. Отлично знам, че философията не е наука. Но не е и есеистика.
4. Целта на докторанта – да създаде нова философия не е постигната. Дисертацията представлява основно цитиране на различни автори или преразказ на техни възгледи. Това показва добро познаване на философската книжнина, но не и самостоятелно философско изследване.
5. Съществен минус на дисертацията е разрывът между критическия патос на нейната фразеология относно колониализма и реалната критика на съвременния неоколонизъм. Уви, такава няма!

6. Авторефератът вярно представя съдържанието на дисертацията. В него са посочени 5 публикации по темата на дисертацията Но не са формулирани научните приноси в нея.

7.Научни приноси: Както докторантът, така и аз не се наемам да формулирам научните приноси.

8.Заклучение: Дисертацията на Фабиан Родолфо Акоста Санчес показва, че той има отлична философска подготовка. Направените бележки ни най-малко не подценяват усилията, които той е вложил в разработване на своята докторска дисертация. Като имам предвид че докторската степен е преди всичко **образователна** степен и че в сферата на философията самостоятелни научни открития трудно се правят, препоръчам на уважаемото жури, и впоследствие Факултетния съвет, да му присъдят образователната и научна степен доктор по професионално направление 2.3 Философия (Философия на културата, политиката, правото и икономиката - Социална философия).

Гр. София

21.09.2020 г.

подпис:

/проф.д.с.н. Г.Найденев/